

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
Chief Rabbi of Elad MORDECHAI MALKA, Israel Founder & President Institutions "or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

המלך

פרשת יתרו

תורה

מה שעושה אדם לעצמו עושה

פרשת יתרו פרק יז (א) וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ כֹּהֵן מִדְיָן זֶהוּ מִשֵּׁה אֶת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהִים לְמֹשֶׁה וּלְיִשְׂרָאֵל
עַמּוֹ כִּי־הוֹצִיא יְהוָה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם: (זו) וַיִּסְפֹּר מֹשֶׁה לְזֹהֲתָנוּ אֶת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה לְפָרְעֹה
וּלְמִצְרָיִם עַל אֹדֶת יִשְׂרָאֵל אֶת כָּל־הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מִצְרַתָּם בְּדֶרֶךְ וַיַּעֲלֵם יְהוָה: (ט) וַיִּזְוֹד יִתְרוֹ יִתְרוֹ עַל
כָּל־הַטּוֹבָה אֲשֶׁר־עָשָׂה יְהוָה לְיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֵצִילוֹ מִיַּד מִצְרָיִם: (י) וַיֹּאמֶר יִתְרוֹ בְּרוּךְ יְהוָה אֲשֶׁר הֵצִיל
אֶתְכֶם מִיַּד מִצְרָיִם וּמִיַּד פָּרְעֹה אֲשֶׁר הֵצִיל אֶת־הָעָם מִתַּחַת יַד־ מִצְרָיִם: (יא) עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי־גָדוֹל
יְהוָה מִכָּל־הָאֱלֹהִים כִּי בִדְבַר אֲשֶׁר יֹדֶה עֲלֵיהֶם:

שאלות:

א: מדוע הפרשה נקראת על שם יתרו, הרי שם הפרשה מראה על תוכנה, ובפרשה זו מבואר מתן תורה ולכן מן הראוי
היה לתת שם המרמז על כך? ב: מה ביאור העניין שיתרו אומר עתה ידעתי כי גדול השם ולפני קריעת ים סוף כל מכות
מצרים לא מספיק? ג: מהו הלשון בדבר אשר זדו? ד: ממה התפעל יתרו ובא להתגייר?
אין מקרה בעולם:

ונראה כי התורה רוצה ללמד את האדם כי אין מקרה בעולם, שהרי אחד הדברים המאפיינים את אורח חיי האדם הוא
החשיבה וההסתכלות על מאורעות החיים כמקרים שהזדמנו ולתלות הדברים בטעויות אנוש כי כך כל התקשורת
משדרת והעיתונות כותבת והדבר חודר לליבות בני אדם ומושפעים מכך, והדבר מהווה ממש כפירה מאחר ויש מנהיג
לבירה ואין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אי"כ נגזר עליו מלמעלה, וכל הנעשה בעולם הקב"ה מנהיג אותו מידה כנגד
מידה הקב"ה פורע לאדם כי אף שארבע מיתות בי"ד נתבטלו מידה כנגד מידה לא בטלה כאשר נבאר, ולכן הן לרע והן
לטוב מה שעשה האדם הוא עשה לעצמו וכלשון חז"ל לקמן את הקדרה שהוא ביטל בה מבשלים אותו, וכך הקב"ה
מתנהג עם האדם על כל מעשה ומעשה עבירה שהוא עושה ופוגם באותו פגם נענש וממנו הוא יסבול הן אם זה בן אדם
למקום והן אם זה בן אדם לחברו, וכך הן כל חיינו וכל מאורעות החיים אינם מקרים ולא טעות אנוש אלא הן השגחה
מדוקדקת באופן אישי לכל מקרה ומקרה ולו הקטן ביותר, וכאשר האדם יגיע להבנה ולאמונה הזו הרי לא שייך שיאמר
לאדם מקרים כי אין הדבר מקרה וכל אדם נתפס לפי מעשיו, ואדרבא לפי המבואר בספרים בשם הבעש"ט שאין מראין
אולם כאשר יראה את אותו מעשה שהוא אצל אחר הוא יודע לבקר ולראות את הפגם, והכל בכדי לעוררו שיתבונן
במעשיו וישוב אל השם בתשובה, כי לא בכדי הקב"ה מראה לו ומזמין לו להיות באותה סיטואציה אלא בכדי להפיק לקח
וישוב אל השם ויתקן דרכיו ומעלליו. ואת המסר הזה ראה יתרו מהמקום שהוא נמצא והתפעל מאוד לראות הנהגת
הקב"ה בעולמו, כאשר אנו למדים מהשירה עד כמה הקב"ה מעניש את האדם לפי מעשיו יש שצוללו כעופרת ויש כאבן
ויש כקש וכמבואר במפרשים שהן דרגות שונות בצער כי הכל נמדד בתכלית הדיוק לפי מעשיו של כל אחד ואחד.

בקדירה שבישלו בה נתבשלו:

וכן מבואר במסכת סוטה דף יא ע"א הבה נתחכמה לו להם מיבעי ליה, אי"ר חמא ברבי חנינא, באו ונחכם למושיען של
ישראל, במה נדונים? נדונים באש, כתיב כי הנה ה' באש יבא, וכתיב כי באש ה' נשפט וגו'! בחרב, כתיב [ובחרבו את כל
בשר] אלא בואו ונדונים במים, שכבר נשבע הקדוש ברוך הוא שאינו מביא מבול לעולם, שנאמר כי מי נח זאת לי וגו', והן
אינן יודעין שעל כל העולם כולו אינו מביא, אבל על אומה אחת הוא מביא אי נמי, הוא אינו מביא, אבל הן באין ונופלין
בתוכו, וכן הוא אומר ומצרים נסים לקראתו. והיינו דאי"ר אלעזר, מאי דכתיב כי בדבר אשר זדו עליהם? בקדירה
שבישלו בה נתבשלו. מאי משמע דהאי זדו לישנא דקדירה הוא? דכתיב ויזד יעקב נזיד ע"כ. חז"ל מלמדים אותנו למרות
שהתחכמו המצרים כיון שידעו שהקב"ה מעניש מידה כנגד מידה חיפשו לגזור דבר שיש הבטחה שלא יענשו בו והוא
המים, אך הקב"ה התחכם איתם והביאם למים.

דברי חז"ל שמידה כנגד מידה לא בטלה

עוד מבואר במסכת סוטה דף ח ע"ב גמ'. אמר רב יוסף אף על גב דמדה בטילה, במדה לא בטיל, דאמר רב יוסף, וכן תני
ר' חייא מיום שחרב בהמ"ק, אף על פי שבטלה סנהדרי, ארבע מיתות לא בטלו, והא בטלו? אלא דין ארבע מיתות לא
בטלו, מי שנתחייב סקילה או נופל מן הגג או חיה דורסתו, מי שנתחייב שריפה או נופל בדליקה או נחש מכישו, מי
שנתחייב הריגה או נמסר למלכות או ליסטין באין עליו, מי שנתחייב חניקה או טובע בנהר או מת בסרוכני ע"כ.
וכן מבואר במכילתא דרבי ישמעאל בשלח - מסכתא דויהי פרשה ו ד"ה ויאמר ה' וישובו המים על מצרים על רכבו ועל
פרשיו, יחזור עליהם הגלגל ויחזור עליהם זדונם שבמחשבה שחשבו מצרים לאבד את ישראל בה אני דן. הם חשבו
לאבד את בני במים אף אני איני נפרע מהם אלא במים כמאמר דוד המלך עליו השלום תהלים פרק ז (טז) בְּיַד פָּרָה
וַיַּחַפְּרוּהוּ וַיַּפֵּל בַּשַּׁחַת יַפְעַל: (יז) וַיִּשָּׁב עַמּוֹ בְּרָאשׁוֹ וְעַל קַדְקָדוֹ חָמְסוֹ יָרַד: וכן שלמה המלך עליו השלום אומר משלי פרק
כו פסוק כז כָּרֶה־שַׁחַת בָּהּ יַפֵּל וְגַלְגַּל אָבֹן אֶלָּיו תִּשָּׁוֵב: קהלת פרק י (ח) חֲפֹר גּוֹמֵץ בֹּן יַפֵּל וּפְרָץ גֶּדֶר יִשְׁכְּנוּ נָחֹשׁ: (ט) מַסִּיעַ

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
Chief Rabbi of Elad MORDECHAI MALKA, Israel Founder & President Institutions "or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

אבנים יעצב בהם בוקע עצים יסכן בם: וכן ירמיה הנביא אומר ירמיהו פרק לב (יט) גדל העצה ורב העלילה אשר יעניד פקחות על כל דרכי בני אדם לתת לאיש בדרךיו וכפרי מעלליו: וכו' וכן יתרו אמר למשה עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלהים (שמות יח יא) מכירו הייתי לשעבר ועכשיו ביותר שנתגדל שמו בעולם שבדבר שחשבו מצרים לאבד את ישראל בו בדבר נפרע מהם שני כי בדבר אשר זדו עליהם. **וכן במכילתא דרבי שמעון בר יוחאי פרק יד פסוק כו. וכן בפסיקתא זוטרותא (לקח טוב) שמות פרשת יתרו פרק יח סימן יא:** וכן במדרש שכל טוב (בובר) שמות פרשת יתרו פרק יח סימן יא. **וכן בתרגום יונתן שמות פרשת יתרו פרק יח פסוק יא.** וכן פרש"י שמות פרשת יתרו פרק יח פסוק יא כי בדבר אשר זדו עליהם - כתרגומו במים דמו לאבדם והם נאבדו במים: אשר זדו - אשר הרשיעו. ורבותינו דרשוהו לשון (בראשית כה כט) ויזד יעקב נזיד, בקדרה אשר בשלו בה, נתבשלו:

ממה התפעל יתרו להתגייר:

וביאר ר' יצחק ב"ר יוסף קארו בספרו תולדות יצחק שמות פרשת יתרו פרק יח פסוק יא [נולד בטולידו בשנת ר"ח (1458), הוא נפטר בשנת רצ"ה] בהקדם שהקשה שני שאלות א: צצה התפעל יתרו עד שהגיע למסקנה שגדול השם מכל האלוהים, אם ממה שהעניש מידה כנגד מידה, לכל יותר זה צדקות ולא גדולה ב: איך יתרו אומר גדול מכל האלוהים משמע שיש מקום לעוד אלהות חיו? וכתב לבאר וז"ל **התשובה** שהקב"ה לא נתן בדברים הטבעיים אלא כח אחד לבד בכל דבר לא כוחות הפכיות שהאש שורף ומחמם ואינו מקרר, והשלג מקרר ולא מחמם, וכן בכוכבים צדק לעולם פועל טובות ולא רעות, ומאדים לעולם פועל רעות ולא טובות, וכן המזלות לכל אחד יש פעולה מיוחדת לא שתי פעולות הפכיות, ועובדי עבודה זרה טעו בזה שחשבו שהכוכבים והמזלות פועלים ברצון ולכן היו מקטירים להם, ולכן קראם הפסוק מתים שנאמר [תהילים קו קח] ויצמדו לבעל פעור ויאכלו זבחי מתים, שכמו שהמת אינו פועל ברצון כך הכוכבים והמזלות. ואפילו לדעת עובדי עבודה זרה מי שחטא ללבנה אי אפשר לה להעניש אלא בלחות וקור שמושל על המים, אף על פי שחטא לה באש שאין לה יכולת להיותה מודדת מדה כנגד מדה, וכן מי שחטא לשמש אם חטא לו בענין קור ולחות אי אפשר לו להענישו אלא באש שאין ממשה לשמש אלא באש. אבל אם נמצא אלוה שמעניש מדה כנגד מדה בכל ארבעה יסודות, וכן מעניש בכל כוחות הכוכבים אם כן כוחו כולל, ואחר שכוחות כל שאר האלוהות פרטיים ואין מושלים בהפכים וזה האלוה מושל בכל ההפכים, שהרי אם חטא לו שום אדם או אומה ביסוד האש מענישו באש, ואם חטא לו ביסוד המים מענישו במים וכן בשאר היסודות, אם כן זה האלוה גדול מכל האלהים שכל שאר האלהים להם כח פרטי ולזה האלוה יש כל הכוחות, ולזה אמר גדול יי מכל האלהים כי בדבר אשר זדו בא עליהם מדה כנגד מדה, והם חטאו ועשו רעות בישראל בכל היסודות לכן הענישם בדי יסודות, כמו שתראה בעשרה מכות, וגם בשמש הכה אותם שהביא עליה חשך, וגם המזלות שהכה לאלהיהם הוא טלה והותרו הספקות וזה ענין נאה עכ"ל. **וכיון לזה** רבי עובדיה ב"ר יעקב ספורנו **אשר כתב בספרו הספורנו שמות פרשת יתרו פרק יח פסוק יא** [נולד בערך בשנת ר"מ (1480) באיטליה. נפטר בערך ש"י]. וזוה הורה גדולתו על כל האלהים כי לא חשבה שום אומה שיוכל שום אל מאלהיהם שרי מעלה לשלם מדה כנגד מדה בכל דבר, אבל חשבו שיוכל בדבר אחד מיוחד לו בלבד עכ"ל:

ההבדל בין עונש מלכותא דארעא למלכותא דרקיעא:

ומבאר הפנים יפות שמות פרשת יתרו פרק יח פסוק יא עתה ידעתי וגו' כי בדבר וגו'. פרש"י קדירה שבשלו בה נתבשלו. ענינו שלא כמדת מלך בוי"ד שהחטא והעונש הם שני דברים, משא"כ בהקב"ה שהחטא עצמו הוא העונש וכו' והיינו דאמר יתרו עתה ידעתי כיון שאחז"ל [סוטה יא א] שלשה היו באותו עצה, יתרו ברח, ואיוב שתק וכו', וכשסיפר לו משה העשר מכות ידע יתרו מן העצה שחשבו לעשות לנו. וכן אמר עתה ידעתי וגו' כי בדבר אשר זדו וגו', והוא הענין עצמו שהיה בגלות מדי כמו שנאמר במגילה [אסתר ו, ד] על העץ אשר הכין לו, תנא לו הכין [מגילה טז א] וכתוב [שם ט, א] ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים וגו', שאותו הכח עצמו נתהפך לרעה להם. ויש לפרש בזה מה שאמר בגאולה העתידה [תהלים קמט, ו] רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם וגו' לאסור מלכיהם בזיקים וגו'.

אמונה נוספת של ישראל בגלל מדה כנגד מדה בקריעת ים סוף בדבר אשר זדו עליהם.

והנה בשירה כתוב פסוק אחרון לפני שיר "אז ישיר" מספר: "וירא ישראל את היד הגדולה אשר עשה ה' במצרים, וייראו העם את ה' ויאמינו בה' ובמשה עבדו" (שמות יד, לא). ויש לתמוה, הרי האמינו עוד זמן רב לפני זה? גם כאשר משה רבינו הופיע במצרים, אחרי מעמד הסנה, כתוב "ויאמן העם" (שמות ד, לא). ומה ניתוסף להם עכשיו?

מבאר הנצי"ב (בספרו "העמק דבר") כי לראשונה ראו עכשיו כיצד יש השגחה פרטית, והי מעניש לכל צורר ישראל לפי דרגא המסויימת של רשעותו. חז"ל מלמדים שהיו שלש דרגות בטביעת המצריים. כך רש"י (שמות סו, ה) כותב כי חלק מהצוררים טבעו בים כמו **אבן** (פסוק ה), וחלק **קש** (פסוק ז) וחלק **נעופרת** (פסוק י). כך היא לשון רש"י: "הרשעים כקש הולכים ומטורפין, עולים ויורדים [מיתתם אטית ובעינויים], בינוניים כאבן. והכשרים [של המצריים] כנעופרת שנחו מיד" עכ"ל רש"י. זאת אומרת ה' מדד לכל אחד ואחד לפי מדתו, לא יותר ממה שמגיע לו ולא פחות. הרי מפני לימוד יפה זה התפעל יתרו ושיבח להקב"ה "כי בדבר אשר זדו עליהם" (שמות יח, יא). ואמרו חז"ל מהו לשון "זדו"? כמו "נזיד עדשים", סיר בישול. כלומר, "בקדרה שבשלו, בה נתבשלו" (סוטה יא). הם הטילו ילדי ישראל והטביעו אותם ביאור, הם באכזריותם טמנו ילדי ישראל בקירות בנין, לכן מדד להם ה' כמדתם. והרבה פסוקים יש לנו המעידים שה' נפרע מהרשעים באותו מטבע שחילקו לאחרים. כך נמצא במדרש "מכילתא" (בשלח, פרשה ו) "בור כרה ויחפרהו, ויפול

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
Chief Rabbi of Elad MORDECHAI MALKA, Israel Founder & President Institutions "or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

בשחת יפעל" (תהלים ז). וכן "כורה שחת, בו יפול" (משלי כו). "וגמול ידי אדם ישיב לו" (משלי יב). "לתת לאיש כדרכו וכפרי מעלליו" (ירמיה לב). ושנים עשרה פסוקים ברוח זו הובאו שם במדרש.

מי שיעשה הרעות הוא עצמו ישיגהו נזק מאותן הרעות:

וכתוב במשנה מסכת אבות פרק ב משנה ו אף הוא ראה גולגלת אחת שצפה על פני המים אמר לה על דאטפת אטפוך וסוף מטיפיך יטופון: **וכתב הרמב"ם על משנה מסכת אבות פרק ב משנה ו** אמר על שהצפת הציפו אותך, ואשר הציפך יוצף, רצונו לומר שאתה נהרגת מפני שהרגת זולתך, ואשר הרגך יהרג. והכוונה בזה המאמר שמעשי הרעות ישובו בראש עושיהם, כמו שאמר [משלי ה כב] "עוונותיו ילכדונו" וכו', ואמר [תהלים ז טז] "בור כרה" וכו'. ומאמר החכמים "במידה שאדם מודד בה מודדין לו". **וזה נראה לעין בכל זמן ובכל מקום, שכל מי שיעשה הרעות ויחדש מיני העוול והפחיתות הוא עצמו ישיגהו נזק מאותן הרעות גופן אשר חידש**, לפי שהוא ילמד פעולה שתיעשה לו ולזולתו. וכן כל מלמד מעלה, ומי שיתחיל בפועל טוב מן הטובות תגיע לו תועלת זה הפועל, לפי שהוא ילמד דבר שיעשה לו ולזולתו. ולשון הכתוב בזה חכם מאד, אמר [איוב לד יא] **"כי פועל אדם ישולם לו"**.

מי הטח את האוטובוס

בליל קולות מרגשים וסערת רוחות, נשמעו מאוטובוס ישן וחורק העושה דרכו בין הכבישים, אל עבר בית הכנסת המפרסם "אלגריבה היו אלה יהודים מלוב, אשר נדרו נדרים והשתוקקו לבקר בבית הכנסת הקדוש הזה, בימי מלחמת העולם השנייה. קולות השירה והשמחה הגיעו לאזניהם של מובילי האוטובוס הנהגים הערבים. לשמחה מה זו עושה? שאלו הנהגים את הנוסעים. לבית כנסת קדוש ונדיר אנו שמים פעמינו, ועל כן מתרגשים אנחנו ושמחים כל כך". כששמעו זאת הערבים, לעגו בינם לבין עצמם בשקט, ובקול רווי קנאה אמרו: אנו נגזול מהם את ההנאה הזו, אנחנו לא נתן להם להגיע לשם". לאחר דין ודברים קצרצר, החליטו על משהו שיגרום למותם של כולם, בצורה אכזרית וכוללת. האוטובוס המשיך בדרכו, מחליק על הכביש. והנה ממול נבט שלט מתרע: "זהירות, סיבוב מסוכן, סע לאט!!" נבט ערמומי נשלח מנהג אחד לרעהו, והם לחשו בארסיות: "זהו הרגע!!" ועת הגיע האוטובוס אל הקטע המסוכן, הטו הנהגים את האוטובוס במהירות מסחררת והפכוהו על פניו תוך שהם קופצים מן החלון החוצה. וראה זה פלא!!! טעות קטנטנה גרמה למחצם של הנהגים הערבים עד תום. במקום לקפץ מהחלון השמאלי אל הכביש, קפצו מהחלון הימני, ונמעכו עד מהרה מתחת לגלגלי האוטובוס המתהפך על גופותיהם המרטשות ואלו כל הבולעים היהודים נצלו צאו ללא פגע!! הביטו הם ברשעים ומלמלו בור כרה ויחפרהו, צדיק מצרה נחלץ ויביא רשע תחתיו.

סיפור על שני בעלי מכולת:

סיפור נוסף שהתרחש בשכונה ירושלמית, בשכונה ההיא היתה רק מכולת אחת, ובעל המכולת לא נמנה על קהל יראי השם. במשך שנים רבות הוא ניהל את העסק, והכל באו לקנות אצלו. אחד מתושבי השכונה שנקלע לקשיים כספיים, החליט אף הוא לפתח מכולת, אבל כיון שאיש זה היה אברך העוסק בתורה, והקדיש שעות רבות מסדר יומו ללימוד התורה, לא רצה לבזבז זמן רב במכולת, והחליט שהוא ימכור רק מצרכי יסוד, כמו מוצרי חלב ולחם, ויעשה זאת בין 6 ל-9 בבוקר בלבד, כך שיהיה באפשרותו להקדיש גם עתה את מרבית יומו לתורה.

לא היתה דעתו של בעל המכולת הותיק נוחה בשומעו על פתיחת העסק, והוא תכנן כיצד לפגוע באברך ובמכולתו. מה שעלה במוחו היה רעיון שטני במיוחד. הוא התקשר למשרדי מס הכנסה, והלשין על מוכר המצרכים שאינו מדווח על מכירותיו לא שהיה לו מידע על כך, אבל ההנחה שלו היתה שאם חוקרי המס יבואו לחנותו של האברך, יבהל זה מעצם בואם, ולא יפתח יותר את החנות, אולם היות ולחוקרי המס אין סיבה להזדרז ולהגיע בין 6 ל-9 הם הגיעו לשכונה בשעה 11 ועל פי הכתובת שנמסרה להם לא מצאו את המכולת. הם ניגשו לעוברים ושבים ושאלו איפה יש כאן מכולת? והאנשים הצביעו בפניהם על מכולתו של המלשין שהיתה ממוקמת במרחק כמה מטרים מהכתובת שנמסרה לחוקרים. בעל המכולת הותיק נחרד מאוד לראות את חוקרי המס נכנסים לחנותו, ומסתבר שעל ראש הגנב בוער הכובע, והוא עצמו היה אחד ממעלימי המס הגדולים, ועתה נתפס בקלקלתו, ומפני הקנס הכבד שהוטל עליו ועוגמת הנפש המרובה שהיתה לו, נאלץ לנעול את חנותו על מסגר ובריה לצערנו, התקיים בו הפסוק בתהלים ז טז: "בור כרה ויחפרהו, ויפל בשחת יפעל".

מוסר השכל:

למדנו מכאן עד כמה חייב האדם להבין שכל מה שעושה הוא עושה לעצמו לטוב ולרע כי אין העולם הפקר ויש מנהיג לבירה ואין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא א"כ נגזר עליו מלמעלה, כך שכל מאורעות החיים אינם מקרים או טעויות אנוש, ולכן האדם אומר בליבו לי זה לא יקרה, אלא הכל מדויק ומשלים לאיש כגמול מעשה ידיו, וגם כאשר רואה אצל אחר ידע שמהשמים הראו לו הדבר בכדי לעוררו ולהשיבו לדרך ישרה, והשם יהיה בעזרנו לבור את הדרך הישרה אמן.

בידידות ואהבה

הצב"י מרדכי מלכא ס"ט

Handwritten signature of Rabbi Mordechai Malka.